

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

EGEBÆKKEN

MEDLEMSBLAD FOR

HISTORISK FORENING
FOR
ESPERGÆRDE OG OMEGN

NR 16

JUNI

1994

Er Bymuseet ikke sin opgave voksen ?

**ELLER HISTORIEN OM
HVORDAN ET BYRÅDSMED-
LEM FIK RETTET BAGER
FOR SMED!**

Vejnavne er altid er godt emne. Alle kan overskue problemet og der er altid nogen der utilfredse enten med det gamle navn, eller med et nyt forslag.

Imidlertid har der i de senere år været flere og flere, der har kunnet blive enige om, at nye veje skal navngives efter en lokalitet i området, en person der har virket i området eller lignende.

Mange er i alle fald trætte af de

pænt klingende, men fuldstændigt intetsigende navne som f.eks. Hannevej eller Diamantvej. Idéen med den slags navne var, at alle pigenavnene skulle ligge i ét område, at alle smykkestens-navnene skulle ligge ét sted o.s.v.

En idé, der imidlertid alligevel ikke er blevet fulgt - tænk bare på f.eks. Ritavej. Og hvem var egentlig Hanne, Agnete og alle de andre piger ?

Derfor er der flere gange blevet argumenteret for, at der ved fremtidige vejnavngivninger skulle ske en konsultation af museumsvesenet eller andre kompetente myndigheder, personer, foreninger eller

EGBÆKKEN

Redaktion af Egebækken:
KJELD DAMGAARD (ansv. h.)
 Rugmarken 27, Mørdrup, Esp.
 tlf 42 23 52 97

GRETHE SURLAND OLSEN
 Svinget 38, Esp.
 Tlf 42 23 27 35

FLEMMING HANSEN
 Birthevej 3, Mørdrup, Esp.
 tlf 42 23 10 60

Tryk:
**PÆDAGOGISK CENTRALS
 TRYKKERI**
 Tlf 49 26 62 40

NYT OG GAMMELT

RED- Medlemmerne af Historisk Forening vil måske ikke ved første øjekast genkende dette blad som deres medlemsblad.

Årsagen er imidlertid ikke, at "Egebækken" har skiftet navn, men nok så meget skiftet indhold. Foruden de nødvendige - og uundværlige - omtaler af foreningsarrangementer samt traditionelle historiske artikler, vil Egebækken fremover også indeholde artikler af mere aktuel karakter. Se bare forsideartiklen, der er et godt eksempel på en artikel med et dybt historisk aspekt. Sådanne emner er der i virkeligheden mange af i vor hverdag.

Den nye redaktion vil også fremover anmelde lokalhistorisk litteratur - i dette nummer anmeldes således "Årbogen 1993 fra Helsingør kommunes Museer". Denne anmeldelse er syn for sagn for de mennesker, der har gået og grublet på, om historiske artikler er gode - bare fordi de overhovedet udkommer!

Hidtil har der ikke været mange reaktioner på de enkelte udgivelser af Egebækken - og det skal understreges, at det ikke er hensigten at provokere medlemmer eller andre interesserede med de i bladet anførte meninger. Det er derimod hensigten at vække til eftertanke - pudsigt nok netop Arne Meylings motto.

Så velkommen til et nyt "Egebækken" med nyt og gammelt.

...fortsat fra forsiden

lignende - således at man kunne undgå disse "tekniker-forslag", som er fuldstændigt indholdsløse.

Ved byggeriet af de nye boliger på arealet ved Hovvej/Hornbækvej havde først arkitektfirmaet foreslået at bebyggelsen, der udtrykkeligt i arkitektfirmaets forslag nævnes som beliggende på Hovgårdens jorder, skulle kaldes "Grøndalsparken"(!) Andelsbolig-foreningen foreslog at bebyggelsen skulle hedde "Hovgaard Huse".

Herefter havde Bymuseet anbefalet flg. 5 navne

**LYKKE AASEN
TUEKÆRS AASEN
MARSVINS AASEN
STILLANDS AASEN
ROELØKKE AASEN**

-idet man allerede fra starten frafaldt, at stamvejen skulle have det mere historisk korrekte TUEKÆRS VANG.

Disse vejnavne relaterede naturligvis til de gamle marknavne på stedet - endda stavet på ægte gammeldags manér. Imidlertid kunne byrådet ikke udtale disse navne (!) - og sendte forslaget tilbage til Teknisk Udvalg, der så lagde pres på Bymuseet til at godkende det navn, som nu er blevet en realitet, nemlig HOVGÅRDSPARKEN.

Navnet kunne have været værre, men da der i forvejen findes både en Hovvej og en Hovgårdsvej så er dette stednavn allerede godt tilgodeset. Det havde været noget mere interessant og spændende at få genanvendt de marknavne, som har været brugt og anvendt på stedet igennem flere hundrede år.

Det er således ærgerligt at byrådet ikke havde nogen forståelse for dette, da sagen var oppe i byrådet. Når folk i København i generationer har kunnet finde ud af at udtale og endda stove til Oehlenschlägersgade, så havde Lykke Aasen eller Tuekærs Aasen nok også kunne ladet sig gøre. Og der er vel heller ingen i byrådet, der tænker på at omdøbe Anna Queens Stræde eller Steenvinkelvej i Helsingør - bare fordi de er svære at udtale ? Og det er jo trods alt kun nogle få år siden, at det selv samme byråde vedtog at kalde en lille stump vej ved bymuseet for BUXTEHUDES STRÆDE !

Nej, mistanken om, at der stikker noget helt andet under stolen er meget nærliggende. Sagen er da også, at byrådsmedlem Per Christensen fra Aalsgaard, sad i en slem klemme. Han var nemlig nødt til at finde på en undskyldning for at undgå at vejnavnene i Tibberup blev stavet med det for ham så forhadte "aa" i stedet for "å"!

Efter striden om Aalsgaards stave-måde sidste efterår, så var der kun en udvej for Per Christensen til at undgå dette "aa" - nemlig at finde på en indsigelse der på én gang kunne fjerne de "grimme" "aa'er" samt en debat om dem.

Det med udtale-besværet var så genialt, at det på den måde lykkedes byrådet at rette bager for smed - endda næsten uden at nogen opdagede det!

Men det er ærligt talt skuffende, at

bymuseet lade sig spise af med en sådan undvigemanøvre - og endnu mere mærkeligt er det, når den nye bebyggelse for halvdelens vedkommende slet ikke ligger på Hovgårdens gamle jorder, men derimod på de marker, der siden udskiftningen i 1780'erne tilhørte Grøndalsgården - en gård der blev nedrevet i 60'erne, men som lå i selve Tibberup by, hvor nu Grøndalsvænget ligger.

Kjeld Damgaard

Købmænd i Kvistgaard og Nyrup

Den 31.12.1993 lukkede den ene af Kvistgaards to tilbageblevne købmandsforretninger. Pressen skrev da, at det var slut på en epoke på 57 år med købmandsforretning på stedet.

Forretningen var imidlertid siden 1.1.1977 blevet drevet af Käth og John Nielsen, og før den tid af kbm. Knud Andreasen i præcis 40 år. Men faktisk var købmandsforretningen på stedet noget ældre, idet den oprindeligt lå på nabo-grunden (Stationsvej 7) - sammen-

bygget med Kvistgaard Kro.

Da kroen blev bygget i 1921, var der nemlig også bygget en købmandsforretning i den forholdsvis store bygning. Købmanden hed da Ulf Skov - og senere residerede kbm. L. Gillesberg Rasmussen på stedet. Den 27.12.1936 købte kbm. Knud Andreasen butikken, men efter 5 år flyttede han væk fra kroen og over i naboejendommen "Volmerhus" (Stationsvej 9). Sammen med sin kone, Elva, drev de forretningen her frem til 31.12.

Købmandsbutikken i Kvistgaard Kro, her fotograferet ca 1923. Det var den butik kbm. Knud Andreasen overtog i 1936 og senere flyttede til naboejendommen.

1967. I de følgende 17 år var det så Käth og John Nielsen, der var købmandspar på stedet - men nu er det altså slut efter ialt 72 år!

Købmandsforretningen på Stationsvej var imidlertid langt fra den eneste i Kvistgaard-området. I starten af 1960'erne var der ikke mindre end 5 købmand i området.

Den allerførste købmands- eller høker-butik havde til huse i den ejendom, der endnu idag ligger på Munkegaardsvej 46. Den blev startet omkring 1880 af høker Jørgen Jensen. Efter hans død i

1911 drev hustruen Caroline forretningen helt frem til sin død i 1930. Caroline gik iøvrigt under navnet "madam Jensen".

Da Madam Jensen døde i 1930, var der imidlertid allerede flere konkurrenter. I 1902 startede høker Niels Melgaard sin forretning på Munkegaardsvej nr 17. Den overtoges senere af kbm. H.P.Jensen, efter hans død af først enken senere af datteren. Derpå overtog kbm. O. Krabbe butikken og endelig drev kbm. Charles Jensen forretningen i 28 år frem til 1984, hvor butikken lukkede - efter ialt 82 år.

I 1933 åbnedes også en købmandsforretning i Munkegaard (Munkegaardsvej 69) - navnet var Kvistgaard Koloniallager. Den var fra 1936-45 drevet af kbm. Edv. Bøving, hvorefter kbm. Hans Petersen drev forretningen helt frem til 30.

11.1991. Forretningen eksisterer stadig og drives idag af C. Corum.

Yderligere var der opstået en Tatol-forretning på Munkegaardsvej 23 i Kvistgaard. Den var drevet af kbm. Erik Drewsen, der afhændede den omkring 1950. Derefter blev den drevet af flere forskellige, bl.a. kbm. Tage Lindegaard, der senere drev forretning i Hillerød. Senest

overtoges Tatol af kbm. Erik Nielsen, der drev forretningen frem til 1967, idet den i den sidste tid ikke længere tilhørte Tatol-kæden, men blev drevet som en uafhængig forretning.

I Nyrup lå der også en købmandsforretning. I 1935 var der kvindelig købmand, nemlig Ragnhild Jørgensen, men få år efter overtoges den af Sv.Aa. Christensen, der drev den til lukningen omkring 1965.

KJELD DAMGAARD

Knud Andreasens butik, fotograferet i 1976 kort før han afhændede butikken.

Vi anmelder

ÅRBOG 1993 Helsingør Kommunes Museer, red. af Kenno Petersen, Lars Bjørn Madsen og Poul Korse.

I april 1994 kom årets bog fra Helsingør kommunes Museer. En årbog, der gerne skulle være et varigt "forbrugsgode" - også for kommende generationer af Helsingør kommunes beboere.

Undertegnede synes derfor, at en anmeldelse af bogen vil være på sin plads, men da nærværende blads læsere primært må formodes at være interesseret i artiklerne fra den gamle Tikøb Kommunes område, vil jeg her nøjes med at omtale disse.

Bogen angives at have tre redaktører. Hvorfor egentlig det? Er der nogen grund til at fordele ansvaret på så mange, når der for en stor del er tale om artikler leveret af "fremmede" forfattere, der måske endda selv har udført lay-out? I alle fald burde man med tre redaktører have undgået det volapyk, der er i indholds-fortegnelsen.

Men derudover kan det konstateres, at årbogen indeholder flere

vidt forskellige artikler foruden de sædvanlige årsberetninger fra museerne. Bogens første artikel hedder "Tikøb i Billeder - fra gamle dage" og er skrevet af Aksel Sørensen.

Man savner at få at vide hvordan disse billeder er indsamlet, samt hvem egentlig Aksel Sørensen er. Det gælder iøvrigt også bogens øvrige forfattere.

Aksel Sørensens billed-kavalkade er meget interessant - ikke mindst fordi det er meget lidt litteratur der er udkommet om Tikøb landsby omhandlende den sidste 100 år. Der er i artiklen ingen brødtekst - kun billedtekster, hvilket i sig selv ikke er et problem. Billeder er den bedste appetit-vækker - især for folk, der ikke automatisk er historisk interessede. Men billedteksterne er ikke alle lige gode. Generelt er der alt for meget gætterier - se bare side 5,7,10,20 og på side 21 går det helt galt: "vist", "er nok" og "vi kan gå udfra". Man får alene med ordvalget fornemmelse af, at der ikke har været arbejdet nok med stoffet.

Og går man igang med læsningen,

så er den da også gal allerede på den første side: Her antydes det at de tre gavle til venstre i billedet er Rytterskolen og lærerboligen. Den første af de tre gavle kan muligvis godt være Rytterskolen, men så må de to andre huse jo have ligget på den anden side af vejen. Nej, sagen er at lærerne boede i skolehuset.

Teksten på side 10 nederst er lidt misvisende. Man fandt ikke ud af i 1912, at den gamle skole var for trang. Nej, dels havde man drøftet bygningen af en ny skole i flere år forud, dels var årsagen ikke at den var for trang, men nærmere at den var umoderne og meget faldefærdig.

Skolebillederne på side 11 og 13 ville have vundet meget i værdi hvis der havde været årstal hæftet på. Billedet nederst side 13 må iøvrigt være taget mellem 1932 og 1937.

Når der nu er så mange kendte personer på billedet på side 17, hvorfor må læseren så ikke få at vide hvem de er?

På side 18 er der et uskarpt billede af Tikøb Bageri. Bageren kaldes i teksten Pokkenborg - men hedder rigtigt Poggenborg, iøvrigt en kendt bager-familie fra Fredensborg og Helsingør.

På side 20 er mejeret i Tikøb afbilledet og tiden sat til omkring 1920. I teksten står at ejeren hed Petz - men det er en sandhed med modifikationer. Herren i hvid jakke og hvid hat er ganske rigtigt Carl Johan Christian Peetz, men han var ikke ejer, men derimod bestyrer af Tikjøb Fællesmejeri, som det hed. Det var han kun til 1920, så billedet er senest fra 1920, snarere noget før.

Til billedet på side 25 er der i teksten angivet 3 personer, men der er kun 2 på billedet ?

Gården, der er afbilledet på side 33 hedder ikke Krohavegaard, men derimod Kohavegaard.

Udover billeder fra Tikøb, er der også billeder fra omkringliggende landsbyer som Havreholm, Bistrup, Tinkerup og Ll. Esbønderup. Det har jo strengt taget ikke meget med Tikøb landsby at gøre - og man kunne frygte at brugen af disse billeder i denne Tikøb-artikel, blokerer for lignende billed-kavalkader fra disse landsbyer engang i fremtiden. Og det ville trods alt være synd.

Den anden artikel med interesse for beboere i den gamle Tikøb kommune, er erindringer af Else Børgesen f. Henningsen. Disse er nedskrevet af den flittige Christian Sørensen.

Der er tale om en god, bred beskrivelse af et "almindeligt" levnedsløb - temmeligt subjektivt skildret, men interessant er det, at læse om hvordan livet formede sig - selvom om skildringen let kommer til at virke indforstået. Det skal forstås på den måde, at som ikke-indfødt vil man have vanskeligt ved at holde rede på steder og personer; man savner m.a.o. baggrundsviden, f.eks. i form af noter dels til belysning af konkrete kilder, dels som uddybende, informative noter.

Billed-materialet giver fortællingen liv og viser en række typiske privat-optagelser, desværre ikke alle i lige god stand.

Men desværre er der også her nogle skønhedsfejl. De er få, men alligevel ærgerlige - især da de kunne have været undgået med lidt research inden udgivelsen.

Eksempelvis ville et blik på et kort have informeret om, at gården nord for Harreshøj hedder Lottes-

minde i ét ord. Doktoren i Nyrup hed ikke Main, men Meyn. På side 104 nævnes at alderdoms-understøttelsen hentedes hos sogneforstanderen. Denne titel forsvandt i 1867 - så der må være tale om enten en distrikts-forstander, sognerådsformanden eller dennes medhjælp.

Det skal også noteres, at billedet på side 105 ikke er taget i 1905. Årsagen er, at lærer Hermann er med på billedet, og da han først startede på Tikøb skole den 6.12.-1906, så kan billedet tidligst være taget i sommeren 1907.

Side 108 nævnes Klostermosegaard Teglværk som "Dithmers Teglværk", hvad det ganske rigtigt var indtil 1912, hvor det overtoges af Frederiksholm Tegl- og Kalkværker. Stifterens søn, Fritz Dithmer, var dog herefter inspektør på teglværket indtil dets nedlæggelse, men så vist nok med bopæl i Hillerød.

Men det er småfejl, og artiklen er **absolut læseværdig.**

Kjeld Damgaard

MØDER OG AKTIVITETER

Mølletur i Nordsjælland

LØRDAG DEN 20. AUGUST

Årets sommerudflugt er en Mølletur i Nordsjælland. Oplægget for turen er i forvejen givet af museumsinspektør Flemming Beyer fra Nordsjællandsk Folkemuseum ved vores foredrag på Strandhøj den 23. marts 1994. Nye interesserede kan selvfølgelig godt begynde her!

Programmet for turen er følgende:
DONSE KRUDTMØLLE ved Gunderød.

KARLEBO MØLLE, som vi kun

ser på lidt afstand.

HØJSAGER MØLLE ved Asmin-derød. Møllen vil kunne besigtiges både ind- og udvendigt.

STENHOLT MØLLE, som ligger ved den sydlige del af Esrum Sø.

PIBE VANDMØLLE, ved Høbjerg. Den ser vi udefra.

PIBE VINDMØLLE, ved Høbjerg. Den besigtiges såvel inde som ude.

TILMELDING kan ske på den vedlagte løse tilmeldingsblanket, der også giver oplysninger om pris, afgangstider m.v.

OM VINDMØLLERNES USKREVNE REGLER

Hvordan møllevingerne stod kunne være udtryk for deltagelse, forebygge lynnedslag o.s.v.

Om aftenen stillede man således møllevingerne i kryds - også kaldet i saks - for så kunne lynet ikke slå ned i møllen! På vedstående foto af Tibberup Mølle ses møllevingerne netop således placeret.

Denne måde at stille møllevingerne på kunne dog også betyde "til lykke" f.eks. hvis et bryllupstog drog forbi.

Med vingerne i kors, viste man sin deltagelse ved begravelser.

Skulle møllestene bides, d.v.s. at rillerne i dem skulle skærpes, så stillede man den ene vinge ud for forsiden af det højre hjørne, så kunne man på lang afstand se, at møllen ikke kunne male.

HØR MERE OM MØLLERNES SPÆNDENDE HISTORIE, LØRDAG DEN 20. AUGUST 1994 - PÅ ÅRETS SOMMERUDFLUGT.

Tibberup Mølle, her fotograferet i sommeren 1941, er ikke blandt de møller, som årets sommerudflugt skal besøge, men det er en af de få lokale vi har tilbage.

Kongen og Købekonen

TIRSDAG DEN 20. SEPTEMBER, KL 19.30 PÅ ESPERGÆRDE BIBLIOTEK.

"Kongen og Købekonen" er titlen på aftenens emne. Foredragsholder er forfatteren Benito Scocozza.

I eftersommeren 1507 står to kvinder, mor og datter i deres krambod

i Bergen, Norges største by. I byen er også kongen, Christian II. Datteren, Dyveke, bliver kongens elskerinde. Moderen, Sigbrit, hans rådgiver og stedfortræder. Hun er borgerlig, fremmed og kvinde. En "troldkvinde" kaldes hun. Alligevel får hun afgørende indflydelse på kongen og danmarkshistorien.

Vikingernes kompas genfundet

ONSDAG DEN 26. OKTOBER,
KL 19.30 PÅ ESPERGÆRDE
BIBLIOTEK.

Vikingernes kompas genfundet er titlen på denne aftenens foredrag. Det er pens. skibsfører, Søren Thirslund, Humlebæk, nu tilknyttet Handels- og Søfartsmuseet på

Kronborg, der er foredragsholder. Søren Thirslunds speciale er netop navigation og han fortæller bl.a. om et 1000 årigt arkæologisk fund fra Sydgrønland, der afslører at vikingetidens navigatører, kunne benytte solskyggens vandring gennem dagens timer, til at bestemme retninger med.

Summemøde

TIRSDAG DEN 22. NOVEMBER,
KL 19.00 PÅ STRANDHØJ.

Aftenens overskrift er summemøde, og det betyder at vi får besøg

af vores utroligt vidende og altid oplagte Christian Sørensen. Han kommer og fortæller, og lægger op til en livlig og fornøjelig snak om lokalområdet, dets beboere, vejnavne o.s.v.

Om hundrede år er alting glemt

Det handler om tiden omkring kolera-epidemien i sommeren 1853. Det foregår i Fredensborg Slotspark fra den 19.juni til den 7. juli 1994 - hver aften kl 20, undtagen den 27.6. og 4.7.

Egnsspillet 1994 giver tilskueren en enestående lejlighed til at opleve

et væld af fortidens store kulturpersonligheder genopstå fra de døde! Til det livgivende Fredensborg var mange nemlig flygtet netop i sommeren 1853.

Billetter kan bestilles alle dage mellem kl 12-14 og 20-21 på tlf 42 28 03 15.

Nyt fra foreningen

20 april afholdt foreningen sin ordinære generalforsamling, med lidt for få medlemmer - det var synd!

Vi havde en god generalforsamling, ledet af Vagn Mathiassen som dirigent.

REGNSKAB

Året viste et beskedent overskud på 398,52 kr. Indtægtssiden viste 5.779,01 kr, udgiftssiden 5.380,49 kr. Formuen pr 31.03.94 udgør herefter 11.707,57 kr.

VALG

Poul Korse trådte ud af helbredsmæssige årsager, det samme gjorde Per Då. Poul Eilertsen ønskede endvidere ikke genvalg som suppleant.

Herefter ser bestyrelsen således ud:
Formand: Grethe Surland Olsen, Svinget 38, Espergærde, tlf 42 23 27 35. Næstformand: Holger Dahl (nyvalg), Hyacintvej 19, Espergærde, tlf 42 23 17 16. Sekretær: Dorte Smith (nyvalg), Karenvej 9, Espergærde, tlf 49 17 07 72. Kasserer: Fini Pode Pedersen, Stokholmsvej 83, Espergærde, 42 23

26 10. Best.medl.: Ida Schmidt, Stubvænget 13, Espergærde, 42 23 48 48.

Suppleanter: Poul Delang Olsen, Svinget 38, Espergærde, tlf 42 23 27 35. Per Då, P.W.Tegnersvej 9, Snekkersten, 42 22 02 62.

Revisor: Lars Vange, Søndermarken 3, Espergærde, 42 23 17 40. Kjeld Damgaard (rev.suppl.), Rugmarken 27, Espergærde, tlf 42 23 52 97.

Egebækkens redaktion: Kjeld Damgaard, tlf 42 23 52 97. Flemming Hansen, Birthevej 3, tlf 42 23 10 60. Grethe S.Olsen, tlf 42 23 27 35.

"FRA SUND TIL SØ"

Efter generalforsamlingen kom ledende skolebibliotekar og nyvalgt formand for Historisk Forening for Fredensborg-Humlebækkommune, Bent Skov Larsen, og viste os videoen "Fra Sund til Sø" - og fortalte om filmens tilblivelse. Det gav en inspirerende snak bagefter.

Grethe Surland Olsen

Nyt fra Flynderupgaard-museet

I årets løb har Flynderupgaard-museet modtaget en lang række arkivalier, genstande m.v. fra befolkningen. Vi gengiver her en liste over tingene - bl.a. for at give læserne et indtryk af den mangfoldighed afleveringerne er udtryk for, og den brede vifte af områder, som et lokalmuseum dækker over.

Ole Eckert: Legetøj

Gert Nielsen: 2 kultegninger

Erik Børgesen: Dåbsfad, maleri og div. arkivalier fra kbm. Sigurd Andersen i Horserød.

Hilda Larsen: Arkivalier fra Edw. Rasmussen, Aggerbrogården i Plejelt; vognlygte, pilleæske, foto.

Else Petersen: Brudekjole, natkjole, liv, skjorte, bindebukser, kyse.

Jørgen Øst: 3 fotoalbums

Poul Hansen: Frankeringsmaskine, klicheer, værftsblade, lithografier, højtaleranlæg o.a.

Ragnild Gregersen: Regnemaskine Johannes Larsens enke: Bødenål, rygkurv.

Henning Johannesen: Modelskib.

Michael Hansen: Foto af Tikøb Missionshus.

Max Haberstad: Guldaldermalertryk, div. arkivalier.

Henning Andersen: Instrumentkasse, ledrag, tegninger.

Thorkild Johansen: Blok

Elisabeth Thorsen: 4 fotoalbums.

Ellen Petersen: Foto.

Per Christiansen: Foto.

Hornbækegnens historiske Forening:

Foto, ror, korkbælte, værktøjskasse. faner fra Sangforening og Hornbæk Sogns Sygekasse.

Jens Nielsen: Navneskilt, øse.

Else og Arvid Dykjær: Protokol fra Tikøb Kommunes Tjenestemandforeninger.

Ellen Poulsen: Arkivalier fra Pension Thalassa.

Gunhild og Lauritz Jensen: Arkivalier fra Tikøb Telefoncentral.

Helge Jensen: Jubilæumsskrift fra Espergærde Skakklub.

Bente Sørensen: Fotos fra tunfiskeri.

Johanne Larsen: Fotos og scrapbøger.

Benny Enderleit: Arkivalier fra Majorgaarden, hammer.

Jens Larsen: Arkivalier fra Blistrup Husmandsforening.

Også Historisk forening for Espergærde og Omegn har bidraget til museets samlinger, idet foreningens første protokol samt nogle gamle kassebøger netop er afleveret til museet.

(Delvist uddrag fra Helsingør Kommunes Museer Årbog 1993)

Mere om Inger i Gurre

I sidste nummer af Egebækken var gengivet en artikel af Chr. Hansen, Ørnholm, om "Inger ved Slottet". I den forbindelse kan redaktionen nu tilføje et par facts:

"Inger ved Slottet" blev i sine sidste leveår også kaldt "Gamle Inger" - hun blev 83 år. Hun døde ikke i slutningen af firserne, men derimod først den 27. april 1893. Hun var født 30. juli 1809 i Villingørød, som datter af husmand Peder Nielsen dér. Hendes føde-

navn var således Inger Pedersdatter, men da hun blev gift med arbejdsmand Niels Jacobsen i Gurre, antog hun - i overensstemmelse med tidens brug - i alle fald i de senere leveår efternavnet Jacobsen.

Om gårdejer Christian Hansen, Ørnholm, har redaktionen derimod endnu intet nyt.

Kjeld Damgaard

Gurre Ruiner

Postkort fra starten af 1920'erne, visende den slotsruin, som Inger i sidste århundrede havde passet på. Foran ruinen ses mindstenen for skovrider Sophus Bjørnsen (1790-1857), der på eget initiativ og af egen lomme foranstaltede en udgravning og frilægning af ruinen i årene efter 1832.

En protest-adresse fra 1883

I anden halvdel af 1800-tallet havde Sydkystens børn langt til skole, med mindre de betalte sig fra det, og gik i privatskole.

De børn, der søgte den offentlige, og dermed gratis skole, skulle enten til Snekkersten skole eller til Nyrup skole.

Snekkerstens skoledistrikt omfattede således foruden Snekkersten by, også Kronborg Teglgaard, Skotterup, Espergærde, Rørtang, Borupgaard, Flynderupgaard, Tibberup Mølle, Lille Borup, Hjortespring, Teglstruphus samt Mørdrups udflyttersteder øst for byen.

Nyrups skoledistrikt omfattede Ravnebakkehus, Nyrup Hegnshus, Kvistgaard Overdrev, Krogenbergshus, Herlighedshuset, Grønlundshus, Krogenberggaard, Kelleris Skovfogedbolig og hegnshus, Munkegaard by, Reerstrup by, Reerstrup Gydehus, Mørdrup by med undtagelse af udflytterstederne øst for byen, Tibberup by med undtagelse af møllen, Marianelund, Lerhuset og Marianelund Skov-

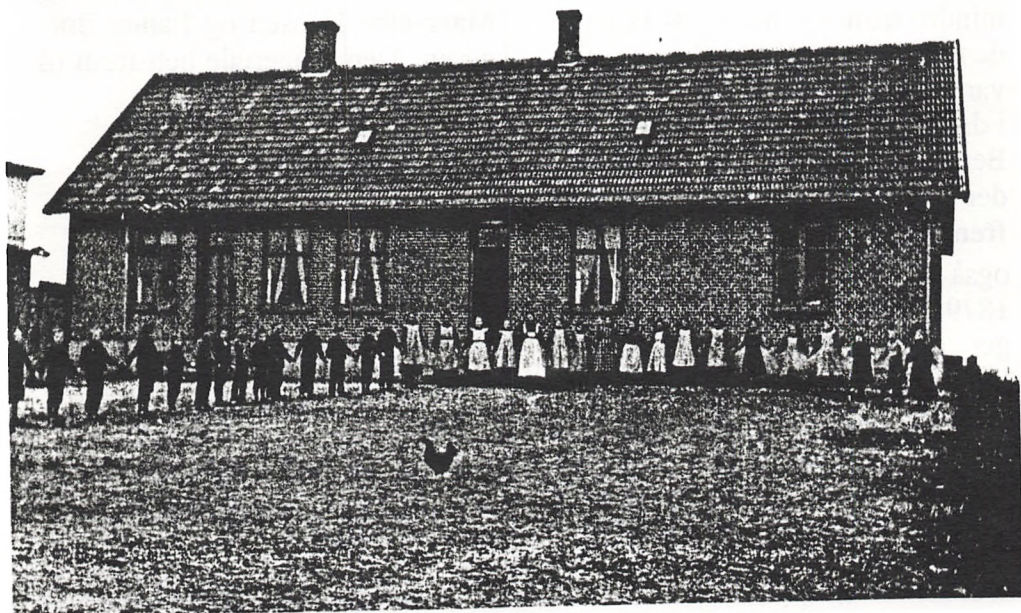
løberhus.

Med andre ord skulle stort set alle børn fra Mørdrup og Tibberup gå i skole i Nyrup, mens de børn, der boede øst for den senere Kystbane skulle til Snekkersten.

I 1870 brændte Nyrup skole og det besluttedes i forbindelse med genopførelsen, at der skulle oprettes et andenlærer-embede ved skolen. Denne beslutning gav imidlertid anledning til en hel del debat og uenighed rundt om i skoledistriktet.

I 1883 blev det for meget for beboerne i "Tibberup, Stokholm, Espergjærde og Mørdrup" - og 86 beboere indsendte en protestadresse til Tikøb sogneraad. I adressen beklagede beboerne sig over, at skolevejen fra Tibberup til Nyrup skole var meget lang, samt at skolevejen fra Stokholm og Espergærde til Snekkersten, også var meget lang. Beboerne ønskede derfor bygget en ny skole mellem Mørdrup og Tibberup, og skrev videre:

"Man gjør da ogsaa godt, hvad

Espergærde Skoles første bygning, indviet 1898 - her fotograferet få år efter. Fotograf var iøvrigt førstelærer Carl Adolf Nielsen. Denne bygning blev nedrevet i slutningen af trediverne, for at give plads til den store bygning, der endnu idag ligger ud til Stokholmsvej. Billedet her er altså taget i "skolegården", og Stokholmsvej løber parallelt med bygningen men bag denne.

man i 1871 gjorde ilde, idet man i Stedet for at bygge en Skole mellem Mørdrup og Tibberup oprettede et Andenlærer Embede i Nyrup og tog saaledes ikke mindste Hensyn til mange Børns Bekvemmelighed. Det er saa meget mere vort Ønske, at Sogneraadet vil fremskynde Sagen saa meget som muligt, som vi da have Haab om at faa Lærer Hansen i Nyrup til Skolelærer. Faaer han Udsigt til i en nær Fremtid at faa et bedre Embe-

de her, søger han vel næppe Forflytning."

Lærer Andreas Hansen kom aldrig til en ny skole mellem Mørdrup og Tibberup. For det første fordi en sådan ny skole først blev taget i brug i september 1898, for det andet fordi Andreas Hansen døde inden skolens ibrugtagning.

Inden Espergærde skole blev bygget, var der imidlertid den mulig-

hed at sende børnene i privatskole, men her skulle man betale, med mindre man var heldig at få en af de meget få fripladser der var. Der var flere privatskoler på Sydkysten i denne periode. Mest kendt er nok Betzy Svedstrups skole i Mørdrup, der fungerede fra 1878 - og helt frem til starten af 1920'erne. Men også i Espergærde var der skole fra 1879, først med Wilhelmine Bagger som lærerinde, senere med lærer Schomann, som leder. I Rørtang drev Hansine Nielsen skole i perioden 1883-1896, og endelig var der allerede i 1877 oprettet en "Pøge- og Haandgjer-

ningsskole" i Skotterup med ikke mindre end to lærerinder, nemlig Margrethe Hansen og Fanny Børgesen. Den fungerede helt frem til 1925.

Kjeld Damgaard

KILDER:

*I Landsarkivet for Sjælland:
Tikøb Kommune: "Skolesager 1879-1907" 5015-9*

*På Helstingør Bymuseum:
Tikøb Kommune: "Journal for Tikøb Sogns Skolevesen 1891-1924"*

*På Tikøb Kommunes Historiske Samling, Flynderupgaard:
"Embedsbog for Espergærde Skole"*

INDMELDelse I HISTORISK FORENING FOR ESPERGÆRDE OG OMEGN, KAN SKE TIL FORENINGENS KASSERER:

Fini Pøde Pedersen, Stokholmsvej 83, 3060 Espergærde, tlf 42 23 26 10. Foreningens girokonto: 604-3151.

Årskontingent: 50,- kr pr. person.

Foreningens nugældende vedtægter

På opfordring bringes hermed de gældende vedtægter for Historisk Forening for Espergærde og Omegn.

Navn

Foreningens navn er HISTORISK FORENING FOR ESPERGÆRDE OG OMEGN. Dens hjemsted er Espergærde.

Formål

Foreningens formål er at styrke den historiske bevidsthed ved afholdelse af arrangementer i form af foredrag, udflugter m.v. og at virke til støtte for Helsingør kommunes historiske samling, Flynderupgaardmuseet.

Generalforsamling

Generalforsamlingen er foreningens øverste myndighed.

Generalforsamlingen afholdes i april måned og indkaldes af bestyrelsen med 14 dages varsel.

På dagsordenen optages følgende punkter:

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Aflæggelse af årsregnskab
4. Indkomne forslag fra medlemmerne
5. Valg til bestyrelsen, herunder suppleanter
6. Valg af revisor samt suppleant
7. Fastsættelse af kontingent
8. Eventuelt

Indkomne forslag fra medlemmerne skal indsendes inden 15. marts. Beslutninger på generalforsamlingen træffes ved almindeligt stemmeflertal. Ekstraordinær generalforsamling indkaldes, hvis bestyrelsen eller 1/4 af medlemmerne ønsker det.

Bestyrelsen m.v.

Bestyrelsen består af 5 medlem-

mer, valgt for 2 år, således at skiftevis 3 og 2 medlemmer nyvælges på den årlige generalforsamling. Foreningen har desuden 2 bestyrelsessuppleanter samt 1 revisor 1 revisorsuppleant.

Revisor samt suppleanter vælges for 1 år.

Genvalg af bestyrelsesmedlemmer, revisor og suppleanter kan finde sted.

Bestyrelsen vælger selv formand, næstformand, sekretær og kasserer. Regnskabsåret er fra 1. april til 31. marts.

I bestyrelsens møder træffes alle beslutninger ved almindeligt stemmeflertal, og i tilfælde af stemmelighed gør formandens stemme udslaget.

Vedtægtsændringer

Ændring af vedtægterne kræver tilslutning fra et flertal på den årlige generalforsamling.

Foreningens ophør

Beslutning om foreningens ophør og om anvendelse af foreningens midler, kan træffes af generalforsamlingen med 2/3's flertal. Foreningens midler skal anvendes til kulturelle formål.

Disse vedtægter er vedtaget på foreningens generalforsamling den 14. april 1993 og afløser vedtægterne af 3. april 1990.

Husk at betale kontingent

Sammen med dette nummer af Egebækken har foreningens kasserer vedlagt et girokort.

Det er årets kontingent på kun 50,- kr, der skal indbetales - husk nu at gøre det snarest !

Ønsk et emne eller et tema

Som medlem af historisk forening og som læser af Egebækken har Du måske af og til undret Dig over de emner, der er blevet behandlet i bladet. Det brogede billede skyldes jo især det forhold, at redaktøren ofte har måttet fylde adskillige sider ud - og så er det jo naturligvis vedkommendes interesser, der er kommet til at dominere bladet. Sådan vil det naturligvis også fremover blive i en vis udstrækning - MEN redaktionen vil gerne forsøge sig med en opfordring om at komme med ønsker om emner eller over temaer. Vi vil

da forsøge at finde en eller flere der kan belyse netop dette emne i vore spalter.

Så ret henvendelse til redaktionen, hvis Du har en interesse i at få belyst et emne i en artikel her i bladet.

Det skulle vel ikke være nødvendigt at tilføje det, men det er naturligvis også meget velkomment, hvis Du selv sidder med en artikel, Du gerne vil have bragt.

Redaktionen

Bestyrelsen

HISTORISK FORENING'S BESTYRELSE

Formand: Grethe Surland Olsen,
Svinget 38, tlf 42 23 27 35
Næstformand: Holger Dahl, Hya-
cintvej 19, tlf 42 23 17 16

Kasserer: Fini Pode Pedersen
Stokholmsvej 83, tlf 42 23 26 10
Sekretær: Dorte Smith, Karenvej
9, tlf 49 17 07 72
Best.medl: Ida Schmidt, Stubvæn-
get 13, tlf 42 23 48 48